

KANSANHUOLTOMINISTERIÖ

Helsingissä,
joulukuun 9 päivänä 1939.

Kiertokirje N:o 25.

Siirtoväen kahvin ja sokerin saanti.

Koska on ilmennyt, että monissa tapauksissa siirtoväki kiireessä on unohtanut kotiin ostokorttinsa, kansanhuoltoministeriö kehoittaa kansanhuoltolautakuntia toimimaan niin, että tällaisetkin henkilöt saavat annoksensa kahvia ja sokeria. Kansanhuoltolautakuntien tulee harkita sopivia menettelytapoja tällaisen jakelun suorittamiseksi ja mikäli mahdollista myöskin tarkkailmiseksi. Tällöin voidaan ajatella esim., että talon tai ruokakunnan hoitaja tai päämies saa ostaa sokeria ja kahvia kaikkia niitä henkilöitä varten, jotka tosiasiallisesti ovat hänen ruuassaan, joko ostokortilla tai ilman, tai että yksityisen henkilön ostaessa hänen tulee ilmoittaa nimensä sekä entinen ja nykyinen osoituksensa vähittäiskauppaan, jonka puolestaan pitää ilmoittaa täten myydyt erät kansanhuoltolautakunnalle. Ilman minkäänlaista kontrollia ei pitäisi myydä muuta kuin äärimmäisessä hätätilassa, mutta selvää on, että ostokortin puutteen takia kenenkään kotipaikaltaan siirretyn ei pidä jäädä ilman hänelle kuuluvia annoksia.

Suotavaa on, että ne siirretyt henkilöt, jotka suinkin voivat, koettavat hankkia ostokorttinsa haltuunsa kirjoittamalla esim. kotinsa talonmiehelle, kaupunkiin jääneille tuttaville, jotka voivat käydä heidän kodissaan, tai muille sellaisille.

Leipomoiden sokerintarve.

Useat kansanhuoltolautakunnat ovat ministeriöltä tiedustelleet, voitaisiinko esittää jonkinlaisia normeja siitä, kuinka paljon sokeria leipomot tuotantoonsa tarvitsevat. Asiaa onkin tutkittu, mutta yleisten, kaikille leipomoille käyttökelpoisten sokerin kulutusta koskevien normien määrittely on vaikeata, koska leipomoiden tuotannon

Kansanhuoltolautakunnille.

laatu on erilainen. Yksinomaan ruokaleipää leipova leipomo ei tarvitse sokeria juuri ollenkaan, jota vastoin pääasiassa kahvileipää valmistavan leipomon ja konditorian sokerin tarve on tuntuva. Kansanhuoltolautakunnille ohjeena kuitenkin voidaan mainita, että tärkeimmissä helsinkiläisissä leipomoissa sokerin kulutus on säännöllisissä oloissa ollut 10,000 markan valmistusmäärää kohden:

konditoriaosastolla	140 kg.
kahvileipäosastolla	110 „
ruokaleipäosastolla	10 „

Käytettäessä ohjeena näitä lukuja leipomoille voidaan nykyisin myöntää sokerinostolupia konditoria-osastolle 70 kg, kahvileipäosastolle 55 kg ja ruokaleipäosastolle 5 kg jokaista 10,000 markan suuruista valmistusmäärää kohden. Lautakunnan harkinnan mukaan voidaan näistä määristä jonkin verran poiketakin, mikäli leipomon tuotannon laadun katsotaan sitä edellyttävän.

Usean leipomon sokerin kulutuksen suhteen voidaan käyttää myös sitä tarkkailukeinoa, että vaaditaan leipomoa esittämään kansanhuoltolautakunnalle tukkuliikkeen antama todistus siitä, paljonko leipomo osti sokeria 1/8.38—1/8.39 välisenä aikana. Jos leipomon tuotanto on pysynyt suunnilleen entisessä määrässä, sen nykyisen sokerin tarpeen tulee olla puolet todistuksen osoittamasta määrästä.

Leipomoiden makeisosastojen on käytettävä teollisuussokeria.

Sellaisten leipomoiden, jotka valmistavat myöskin makeisia, on tuotantonsa tähän osaan käytettävä teollisuussokeria, kuten varsinaisten makeistehtaidenkin. Kansanhuoltolautakuntien on

sen vuoksi vaadittava tällaisilta leipomoliikkeiltä selvitys siitä, kuinka suuri osa niiden tarvitsemasta sokerista käytetään makeisten valmistukseen, ja annettava tälle määrälle teollisuussokerin ostolupa.

Sokerin saanti sosiaalisessa avustustarkoituksessa järjestetyissä tilaisuuksissa tapahtuvaan vapaaseen tarjoiluun.

Kansanhuoltoministeriö on päättänyt sallia, että kunnalle, seurakunnalle, yhdistykselle tai seuralle, joka järjestää esim. siirtoväelle, reserviläisten kotona oleville omaisille tai vähävaraisille perheille vapaan kahvitarjoilun jonkin tilaisuuden yhteydessä, voidaan myöntää tällaista tarjoilua varten sokerinostolupa määrälle, joka vastaa yhtä palaa tarjoiltavaa kahvikupillista kohden. Ostolupaa myönnettäessä on kuitenkin nimenomaan vaadittava, että tarjoilu on järjestetty sosiaalisessa avustustarkoituksessa ja että *tarjoilu on vapaa.*

Kahvin ostolupatodistuksia ei tällaisia tilaisuuksia varten myönnetä, lukuun ottamatta kahvinkorvikkeen ostolupatodistuksia.

Verokahvia peltipurkeissa.

Ministeriö on erälle verokahvipahtamoille antanut oikeuden pakata verokahviaan myöskin aikaisemmin valmistettuihin peltipurkkeihin. Tällaista kahvia on lupa myydä hintaan, joka on 4 markkaa pakkaukselta, sen suuruudesta riippumatta, tavallista hintaa kalliimpi.

Verokahvipaahtimot.

Kiertokirjeessä N:o 24 mainittujen paahtimoiden lisäksi ovat seuraavat paahtimot saaneet oikeuden verokahvin pakkaamiseen:—

Aaro Laakkonen, Kuopio.

Lahten Kahvi Oy., Lahti.

Tampereen Kahvikauppa, Tampere.

Kansanhuoltoministeri **R. v. Fieandt.**

Osastopäällikkö *Onni Toivonen.*